

ISSN 1991-3494

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

1944 ЖЫЛДАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С 1944 ГОДА
PUBLISHED SINCE 1944

3

АЛМАТЫ
АЛМАТЫ
ALMATY

2015

МАМЫР
МАЙ
MAY

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА академигі

М. Ж. Жұрынов

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

биол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Айтхожина Н.А.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; биол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байтулин И.О.**; биол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Берсімбаев Р.И.**; хим. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Газалиев А.М.**; а.-ш. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Дүйсенбеков З.Д.**; а.-ш. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Елешев Р.Е.**; физ.-мат. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қалменов Т.Ш.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; экон. ғ. докторы, проф., ҰҒА академигі **Сатубалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбжанов Х.М.**; физ.-мат. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбішев М.Е.**; техн. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбішева З.С.**; техн. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Абсадықов Б.Н.** (бас редактордың орынбасары); а.-ш. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Баймұқанов Д.А.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Байтанаев Б.А.**; физ.-мат. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Давлетов А.Е.**; физ.-мат. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қалимолдаев М.Н.**; геогр. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Медеу А.**; техн. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Мырхалықов Ж.У.**; биол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Огарь Н.П.**; техн. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таткеева Г.Г.**; а.-ш. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Үмбетаев И.**

Р е д а к ц и я к е ñ е с і :

Ресей ҒА академигі **Велихов Е.П.** (Ресей); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Гашимзаде Ф.** (Әзірбайжан); Украинаның ҰҒА академигі **Гончарук В.В.** (Украина); Армения Республикасының ҰҒА академигі **Джрбашян Р.Т.** (Армения); Ресей ҒА академигі **Лаверов Н.П.** (Ресей); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Москаленко С.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рудик В.** (Молдова); Армения Республикасының ҰҒА академигі **Сагян А.С.** (Армения); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Тодераш И.** (Молдова); Тәжікстан Республикасының ҰҒА академигі **Якубова М.М.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА корр. мүшесі **Лупашку Ф.** (Молдова); техн. ғ. докторы, профессор **Абиев Р.Ш.** (Ресей); техн. ғ. докторы, профессор **Аврамов К.В.** (Украина); мед. ғ. докторы, профессор **Юрген Аппель** (Германия); мед. ғ. докторы, профессор **Иозеф Банас** (Польша); техн. ғ. докторы, профессор **Гарабаджиу** (Ресей); доктор PhD, профессор **Ивахненко О.П.** (Ұлыбритания); хим. ғ. докторы, профессор **Изабелла Новак** (Польша); хим. ғ. докторы, профессор **Полещук О.Х.** (Ресей); хим. ғ. докторы, профессор **Поняев А.И.** (Ресей); профессор **Мохд Хасан Селамат** (Малайзия); техн. ғ. докторы, профессор **Хрипунов Г.С.** (Украина)

Главный редактор

академик НАН РК

М. Ж. Журинов

Редакционная коллегия:

доктор биол. наук, проф., академик НАН РК **Н.А. Айтхожина**; доктор ист. наук, проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; доктор биол. наук, проф., академик НАН РК **И.О. Байтулин**; доктор биол. наук, проф., академик НАН РК **Р.И. Берсимбаев**; доктор хим. наук, проф., академик НАН РК **А.М. Газалиев**; доктор с.-х. наук, проф., академик НАН РК **З.Д. Дюсенбеков**; доктор сельскохоз. наук, проф., академик НАН РК **Р.Е. Елешев**; доктор физ.-мат. наук, проф., академик НАН РК **Т.Ш. Кальменов**; доктор фил. наук, проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; доктор экон. наук, проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; доктор ист. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Х.М. Абжанов**; доктор физ.-мат. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **М.Е. Абишев**; доктор техн. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **З.С. Абишева**; доктор техн. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Б.Н. Абсадыков** (заместитель главного редактора); доктор с.-х. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Д.А. Баймуканов**; доктор ист. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Байтанаев**; доктор физ.-мат. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **А.Е. Давлетов**; доктор физ.-мат. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **М.Н. Калимолдаев**; доктор геогр. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **А. Медеу**; доктор техн. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.У. Мырхалыков**; доктор биол. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Н.П. Огарь**; доктор техн. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **Г.Г. Таткеева**; доктор сельскохоз. наук, проф., чл.-корр. НАН РК **И. Умбетаев**

Редакционный совет:

академик РАН **Е.П. Велихов** (Россия); академик НАН Азербайджанской Республики **Ф. Гашимзаде** (Азербайджан); академик НАН Украины **В.В. Гончарук** (Украина); академик НАН Республики Армения **Р.Т. Джрбашян** (Армения); академик РАН **Н.П. Лаверов** (Россия); академик НАН Республики Молдова **С. Москаленко** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **В. Рудик** (Молдова); академик НАН Республики Армения **А.С. Сагиян** (Армения); академик НАН Республики Молдова **И. Тодераш** (Молдова); академик НАН Республики Таджикистан **М.М. Якубова** (Таджикистан); член-корреспондент НАН Республики Молдова **Ф. Лупашку** (Молдова); д.т.н., профессор **Р.Ш. Абиев** (Россия); д.т.н., профессор **К.В. Аврамов** (Украина); д.м.н., профессор **Юрген Аппель** (Германия); д.м.н., профессор **Иозеф Банас** (Польша); д.т.н., профессор **А.В. Гарабаджиу** (Россия); доктор PhD, профессор **О.П. Ивахненко** (Великобритания); д.х.н., профессор **Изабелла Новак** (Польша); д.х.н., профессор **О.Х. Полещук** (Россия); д.х.н., профессор **А.И. Поняев** (Россия); профессор **Мохд Хасан Селамат** (Малайзия); д.т.н., профессор **Г.С. Хрипунов** (Украина)

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан». ISSN 1991-3494

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов Министерства культуры и информации Республики Казахстан №5551-Ж, выданное 01.06.2006 г.

Периодичность: 6 раз в год

Тираж: 2000 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18.

www: nauka-nanrk.kz, bulletin-science.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2015

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Editor in chief

M. Zh. Zhurinov,
academician of NAS RK

Editorial board:

N.A. Aitkhozhina, dr. biol. sc., prof., academician of NAS RK; **K.M. Baipakov**, dr. hist. sc., prof., academician of NAS RK; **I.O. Baitulin**, dr. biol. sc., prof., academician of NAS RK; **R.I. Bersimbayev**, dr. biol. sc., prof., academician of NAS RK; **A.M. Gazaliyev**, dr. chem. sc., prof., academician of NAS RK; **Z.D. Dyusenbekov**, dr. agr. sc., prof., academician of NAS RK; **R.Ye. Yeleshev**, dr. agr. sc., prof., academician of NAS RK; **T.Sh. Kalmenov**, dr. phys. math. sc., prof., academician of NAS RK; **A.N. Nysanbayev**, dr. phil. sc., prof., academician of NAS RK; **S.S. Satubaldin**, dr. econ. sc., prof., academician of NAS RK; **Kh.M. Abzhanov**, dr. hist. sc., prof., corr. member of NAS RK; **M.Ye. Abishev**, dr. phys. math. sc., prof., corr. member of NAS RK; **Z.S. Abisheva**, dr. eng. sc., prof., corr. member of NAS RK; **B.N. Absadykov**, dr. eng. sc., prof., corr. member of NAS RK (deputy editor); **D.A. Baimukanov**, dr. agr. sc., prof., corr. member of NAS RK; **B.A. Baytanayev**, dr. hist. sc., prof., corr. member of NAS RK; **A.Ye. Davletov**, dr. phys. math. sc., prof., corr. member of NAS RK; **M.N. Kalimoldayev**, dr. phys. math. sc., prof., corr. member of NAS RK; **A. Medeu**, dr. geogr. sc., prof., corr. member of NAS RK; **Zh.U. Myrkhalykov**, dr. eng. sc., prof., corr. member of NAS RK; **N.P. Ogar**, dr. biol. sc., prof., corr. member of NAS RK; **G.G. Tatkeeva**, dr. eng. sc., prof., corr. member of NAS RK; **I. Umbetayev**, dr. agr. sc., prof., corr. member of NAS RK

Editorial staff:

E.P. Velikhov, RAS academician (Russia); **F. Gashimzade**, NAS Azerbaijan academician (Azerbaijan); **V.V. Goncharuk**, NAS Ukraine academician (Ukraine); **R.T. Dzhrbashian**, NAS Armenia academician (Armenia); **N.P. Laverov**, RAS academician (Russia); **S.Moskalenko**, NAS Moldova academician (Moldova); **V. Rudic**, NAS Moldova academician (Moldova); **A.S. Sagiyan**, NAS Armenia academician (Armenia); **I. Toderas**, NAS Moldova academician (Moldova); **M. Yakubova**, NAS Tajikistan academician (Tajikistan); **F. Lupaşcu**, NAS Moldova corr. member (Moldova); **R.Sh. Abiyev**, dr.eng.sc., prof. (Russia); **K.V. Avramov**, dr.eng.sc., prof. (Ukraine); **Jürgen Appel**, dr.med.sc., prof. (Germany); **Joseph Banas**, dr.med.sc., prof. (Poland); **A.V. Garabadzhiu**, dr.eng.sc., prof. (Russia); **O.P. Ivakhnenko**, PhD, prof. (UK); **Isabella Nowak**, dr.chem.sc., prof. (Poland); **O.Kh. Poleshchuk**, chem.sc., prof. (Russia); **A.I. Ponyaev**, dr.chem.sc., prof. (Russia); **Mohd Hassan Selamat**, prof. (Malaysia); **G.S. Khripunov**, dr.eng.sc., prof. (Ukraine)

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 1991-3494

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of Information and Archives of the Ministry of Culture and Information of the Republic of Kazakhstan N 5551-Ж, issued 01.06.2006

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 2000 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,

<http://nauka-nanrk.kz/>, <http://bulletin-science.kz>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2015

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

- [18] Кокорева И.И., Отрадных И.Г., Съедина И.А., Лысенко В.В. Редкие виды растений Северного Тянь-Шаня (популяция, морфология, онтогенез, возобновление): Монография. – Алматы, 2013. – 208 с.
- [19] Котухов Ю.А., Данилова А.Н., Ануфриева О.А. Современное состояние популяций редких и исчезающих растений Восточного Казахстана. – Кн. 1. – Алматы: Тетрис, 2006. – 174 с.
- [20] Кокорева И.И. Адаптационные стратегии поликарпических видов растений Северного Тянь-Шаня. – Алматы, 2011 а. – 208 с.

REFERENCES

- [1] *The concept of transition of the Republic of Kazakhstan to sustainable development for 2007-2024*. Astana c. Kazakhstan truth since 14 November **2006**. (in Russ.).
- [2] Baizakov S.B. *Single forest policy - the basis of the country's forest cluster. International scientific and practical conference "Actual problems of forestry and landscaping in Kazakhstan"*, Almaty, edit. Bastau, **2005**, p. 14-27. (in Russ.).
- [3] Moiseev N.A. *Russian forests : reform , problems and solutions . Well . Forestry*. **2010** , №1, p.8-13. (in Russ.).
- [4] Baizakov S.B., Medvedev A.N., Iskakov S.I., Mukanov B.M. *Forest plantations in Kazakhstan*. - Almaty: KazNAU. Ed. "Agrouniversity", **2007**. -288 p. (in Russ.).
- [5] Baizakov S.B. *Scientific innovation priorities Forestry Kazakhstan. Almaty* , **2010** , - 453 p. (in Russ.).
- [6] Baizakov S.B. *Collection of rare books on Forests and Forestry in Kazakhstan*. Almaty, **2014** - 778 p. (in Russ.).
- [7] Baizakov S.B., Iskakov S.I. *Possible areas burnt in the recovery tape pine forests of Pavlodar region. "Forests and forestry in the market: problems and prospects for sustainable development"*, Almaty, **2003**. (in Russ.).
- [8] Baizakov S.B., Beschetnov P.P., Iskakov S.I. et al. *Recommendations for accelerated growing plantation crops poplar wood in a south and south-east of Kazakhstan*, Almaty, **2006**. (in Russ.).
- [9] Kentbaev E.Zh., Kentbaeva B.A. *Trees and shrubs of Kazakhstan for lesovyrvashvaniya* . Almaty, **2008** - 343 p. (in Russ.).
- [10] *Questions to the Committee of Forestry, Fishing and Hunting of the Ministry of Natural Resources and Environment of the Republic of Kazakhstan and the individual organizations under its supervision. The Resolution of the Government of the RK №198 from 10.02.2000*. (in Russ.).
- [11] Baizakov S.B., Medvedev A.N., Iskakov S.I., Mukanov B.M. *Forest plantations in Kazakhstan*. The second book. Almaty, **2007** - 319 p. (in Russ.).
- [12] Melekhov I.S. *Arboriculture: textbook, 4th edition*. - Moscow: State Educational Institution MSFU , **2007**. - 324 p. (in Russ.).
- [13] Panin M.S. *Ecology of Kazakhstan*. Semipalatinsk. - **2005**. - 209 p. (in Russ.).
- [14] Anuchin N.P. *Forest inventory*. Goslesbumizdat . **1960**. - 213 p. (in Russ.).
- [15] Pisarenko A.I., Strakhov V.V. *On the need for correction of Forestry Reform of Russia*. J. Forestry. **2010** , №1, p.5-8. (in Russ.).
- [16] Baizakov S.B., Kentbaev E.Zh. *Recommendations for vegetative propagation and establishment of plantation crops in the conditions of the North Sea Buckthorn Balkhash*, Almaty, **2002**. (in Russ.).
- [17] *Some questions of the Committee of Forestry and Hunting of the Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated 22.04.2002* , №1239. (in Russ.).
- [18] Kokoreva I.I., Sedin I.A., Lysenko V.V. *Rare species of plants of the Northern Tien Shan (population, morphology, ontogeny, resumed)*: Monograph. Almaty, **2013**.-208 p. (in Russ.).
- [19] Kotukhov Y., Daniel A., Anufrieva O.A. *The current state of populations of rare and endangered plants of East Kazakhstan*. Book 1. - Almaty: Tetris, **2006**.-174 p. (in Russ.).
- [20] Kokoreva I.I. *Adaptation strategies polycarpic species Northern Tien Shan* . - Almaty, **2011** AA - 208 p. (in Russ.).

БЕРІҚҚАРА ТЕРЕГІНІҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТІСІ ЖӘНЕ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Н. Ш. Сүлейменова, А. М. Сағындықов

Қазақ ұлттық аграрлық университеті, Алматы, Қазақстан

Тірек сөздер: экология, шатқал, терек, Берікқара, жанару, қызғалдақ.

Аннотация. «Берікқара шатқалы» ерекше қорғалатын табиғи аумағының экологиялық аспектісі және өсімдіктер биоәртүрлілігін қорғау жағдайы зерттелді. Берікқара терегінің табиғи жаңаруы мен өсуінің сандық көрсеткіштері анықталған. Ерекше қорғалатын табиғи «Берікқара шатқалы» аумағының территориясы түрлі өсімдіктер жамылғысы мен шөптер биоәртүрлілігімен сипатталады. Берікқара шатқалы территориясында өсімдіктердің 30 түрі кездеседі, соның ішінде сүректі ағаштардың 7 түрі, ал шөптер биоәртүрлілігі көпжылдық шөптесін өсімдіктер тобына жатады. Берікқара терегінің табиғи жаңаруы мен өсуінің сандық көрсеткіштері анықталған. Зерттелген аумақ өзінің өсімдіктер әлемінде Грейг қызғалдағы сирек таралатындығы дәлелденді. Ал, сүректі ағаштар, Тал *Ulmaceae Mirb.* тұқымдас (қараағаш және раушан гүлділер (*Rosaceae*) тұқымдасынан 7 түр өкілдері кездеседі. Территорияның маңызды ерекшелігі болып, тек осы жағдайда кездесетін Тал тұқымдасының (*Ulmaceae*) Берікқара терегі болып табылады. Оның зерттелінген тоғайы салыстырмалы түрде жас екендігі дәлелденді, зерттелінген ағаштардың 94,8 % 20 жасқа дейінгі жас ағаштар болуына байланысты. Өсімдіктер әлемінің генофондын қорғауда, Берікқара шатқалы жас табиғи аймақ екендігі дәлелденіп, бұл территорияны қазіргі таңда және келешекте пайдалану мақсатында оны қорғау жолдарын насихаттау қажет.

Поступила 22.05.2015 г.

**ANALYSIS OF THE POULTRY SECTOR
IN KAZAKHSTAN****D. U. Rustemov¹, G. T. Abdrakhmanova²**¹Kazakh-British Technical University, Almaty, Kazakhstan,²Kazakh National Technical University named after K. I. Satpayev, Almaty, Kazakhstan.

E-mail: dasrus@gmail.com; guli555_74@mail.ru

Key words: Agribusiness, Republic of Kazakhstan, Poultry, Analysis, the Customs Union, Agriculture.

Abstract. The aim of the work is to evaluate the development of the poultry sector in the Republic of Kazakhstan in the context of 6 years. Methodology of the work is based on a fundamental method, scientific methods, partly - scientific method, comparative method, sociological method. As a result of work it was revealed that the poultry sector has been steadily growing thanks to the correct policies of the state. The sector is one of the main branches of agriculture; and its development plays an important role in the development of the whole economy of the country. Nowadays, there is a huge demand on poultry products in the market of the Republic, as well as in regions of the Customs Union. That helps domestic manufacturers to increase their production for export, although there is a question whether the Customs Union is the best solution in doing business in agricultural sphere.

The analysis results obtained by the author can be used as a guide to further development of the poultry sector. Moreover, it might help to evaluate the risks associated with an increase in number of poultry head in the country.

Conclusions of the article can be useful for analysts involved in monitoring the implementation of State programs designed for development of agricultural sphere of the Republic of Kazakhstan. The results of the work indicate that the agribusiness of the country tends to grow steadily.

Poultry farming is one of the most effective and profitable sectors of agriculture.

The industry in Kazakhstan is currently one of the most developed sectors of the livestock.

Poultry farming provides meat, feathers, eggs, organic fertilizers. Chickens, turkeys, geese and ducks are the most extended species. Fowl, quail and ostriches farming are developing rapidly.

Since the beginning of radical reforms as a result of changes in the situation of the internal and external markets, as well as for economic reasons, there is a decrease in the number of poultry and poultry production volumes. Since late 90's, as the revival of poultry farms, which could keep production base with a complete process cycle, the state of the poultry industry in the country was stabilized and each year there is a growth in the number and volume of production of poultry products.

Table 1 shows the number of birds in the period from 2010 to 2015.

For the ease of analysis, regions of Kazakhstan are divided into 5 main groups based on geographical origin. In particular,

Group 1 "East" consists of Pavlodar and East Kazakhstan regions;

Group 2 "West" - Aktobe, Mangistau, West Kazakhstan and Atyrau regions;

Group 3 "North" - Akmola, Kostanai, North Kazakhstan regions and Astana city;

Group 4. "South" - Almaty, Zhambyl, South Kazakhstan, Kyzylorda regions and Almaty city;

5. Group "Center" - Karaganda region.

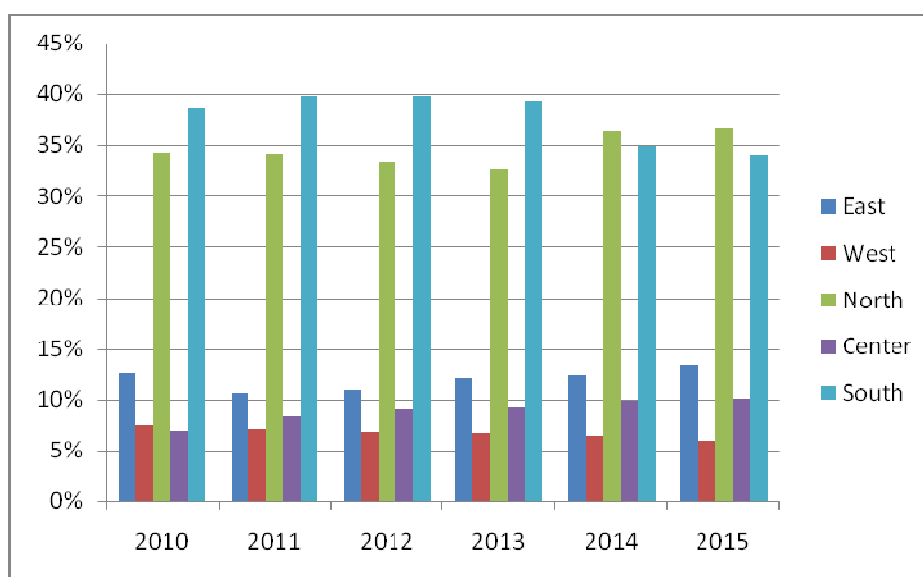
Further in Table 2, the share of poultry in the regions 6-year interval can be seen.

Table 1 – Statistics of the number of birds at the end of the relevant year

	Thousand peaces					
	2010	2011	2012	2013	2014	01.04.2015
Kazakhstan	32 780,6	32 870,1	33 474,0	34 173,1	35 020,0	35 555,0
Akmola	3 238,2	3 097,2	3 129,2	3 248,1	4 358,1	4 461,5
Aktobe	1 401,5	1 377,4	1 293,8	1 236,8	1 130,9	1 121,5
Almaty	8 486,1	9 058,8	9 585,6	9660,5	8657,8	8 582,8
Atyrau	56,1	57,3	99,9	121,7	155,0	133,2
West Kazakhstan	956,5	890,0	866,2	931,8	937,0	837,3
Zhambyl	1 524,7	1 306,7	1 168,0	1 144,1	1 092,8	1 058,8
Karaganda	2 278,6	2 752,3	3 051,8	3 144,8	3 464,7	3 596,0
Kostanai	4 909,2	4 933,8	4 632,8	4 268,9	4 463,5	4 355,1
Kyzylorda	225,9	196,5	119,7	93,6	91,4	89,3
Mangistau	11,4	9,8	11,0	14,3	17,6	16,5
South Kazakhstan	2 382,2	2 480,4	2 431,7	2 479,3	2 365,8	2 326,5
Pavlodar	1 123,7	794,6	728,7	860,0	966,8	1 121,7
North Kazakhstan	3 102,1	3 193,3	3 373,3	3 625,7	3 925,4	4 199,9
East Kazakhstan	3 040,6	2 681,9	2 954,3	3 277,0	3 373,8	3 643,0
Astana city	4,0	5,6	6,3	6,0	6,1	3,3
Almaty city	39,8	34,5	21,7	60,5	13,3	8,6

Table 2 – The share of regions in the total number of poultry in the Republic of Kazakhstan, %

	Thousand KZT					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
East	12,70	10,58	11,00	12,11	12,39	13,40
West	7,40	7,10	6,78	6,74	6,40	5,93
North	34,33	34,16	33,28	32,62	36,42	36,62
Center	6,95	8,37	9,12	9,20	9,89	10,11
South	38,62	39,78	39,81	39,32	34,90	33,94
Kazakhstan	100	100	100	100	100	100



Proportion of total regional livestock birds in Kazakhstan over the years

As of April 1, 2015, the share of South and North on the poultry population is just over 70% of the republican volume. According to the data, these two regions are fundamental to the industry.

During the period from 2010 to 1 April 2015 the growth of poultry in the national scale was 8.46%. It should be noted the tremendous growth of the Centre over the years, which amounted to slightly less than 58%, while in the West numbers drop by 13.07%.

Table 3 – Growth / Decline of poultry for the period 2010-2015, %.

East	13,40
West	-13,07
North	15,70
Center	57,81
South	-4,68
Kazakhstan	8,46

The number of birds of all kinds as of April 1, 2015 according to the statistics is approximately 35.5 million heads, of which more than 60% accounted for agroformations with appropriate material and technical base and producing poultry products on an industrial basis.

According to statistics, feed consumption on poultry in 2014 amounted to 7,419,891 quintals of feed units, representing approximately 25.85% of total feed consumption by agricultural units.

In recent years, the state program "Agribusiness 2020" pouring huge amounts of money on the development of agriculture, including poultry, which favorably affects to the growth of livestock in the country; new poultry farms opens, and others increase operating capacity.

REFERENCES

- [1] Sabdenov A.K. Some questions of poultry development in Kazakhstan, *Livestock and Grassland: Theory, Practice and Innovation: International Scientific-Practical Conference materials*, Almaty, **2013**, p. 368-372. (in Russ)
- [2] "Rating Agency of the Regional Financial Center" JSC *Analysis of livestock industry*, **2013**, URL: <http://www.analitika.kz/selskoe-hozyajstvo/analitika-2>, (in Russ)
- [3] Government Resolution of the Republic of Kazakhstan #379 as of April 18, 2014. (in Russ)
- [4] Statistical data of the Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan. URL: <http://mgov.kz/> (in Russ)
- [5] Poultry meat. The main aspects of the study of four sectors of the livestock industry in Kazakhstan, *FAO Investment Center report*, **2012**, URL: <http://www.fao.org> (in Russ)
- [6] Smykov R.A. Investment Peculiarities of Broiler Poultry in Russia, *Transactions TSTU, Volume 13, #1B*, **2007**. (in Russ)
- [7] Financial instruments of State support of the stakeholders of agribusiness as per program "Agribusiness 2020", *Proceedings of internal reports "Kazagromarketing"*, Almaty, **2014**. (in Russ)
- [8] Mirkin B.M., Haziakhmetov R.M. Sustainable development – Food security – Agroecology, *Ecology*, **2000**, #3. (in Russ)
- [9] Zhuchenko A.A. The role of Scientific heritage of N.I. Vavilov in problem solving of world agriculture, *Izvestia TSHA*, **1998**, Ed. 1. (in Russ)
- [10] Usmanova H.F. Development of capitalism in Bashkirian agriculture in the post-reform period, *M. Science*, **1981**. (in Russ)
- [11] Managing high-nature-conservation-value farmland: policies, processes and practices. Ed. by M.V. Pienkowsky and D.J.L. Jones. *European Forum on Nature Conservation and Pastoralism*. Islay, **1999**. (in Eng.)
- [12] Bobyleva G.A. Conditions and Factors of Economic Growth of the Industry, *All-Russian Scientific and Production poultry conference materials*, Kazan, **2010**, p. 9-25 (in Russ)
- [13] Madyshev I.Sh., Madysheva I.Sh. Factors affecting to the efficiency of poultry, *scientific notes of Kazan State Academy of Veterinary Medicine named after N.E. Bauman*, **2011**, Ed. 207. (in Russ)
- [14] Moldashev A.B. About competitiveness of agricultural sector of Kazakhstan, Scientific support of agribusiness of Customs Union, *International Scientific-Practical Conference materials*, Astana, **2010**, p. 538-544. (in Russ)
- [15] Alibayeva Zh.N., Traisov B.B. Poultry development in Kazakhstan, *Izvestia of Orenburg State Agricultural University*, **2014**, Ed.2. (in Russ)
- [16] Agriculture, Forestry and Fishing in Kazakhstan, *Statistical Collection of Agency of Republic of Kazakhstan*, Almaty, **2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012**. (in Russ)
- [17] II International Kazakhstani poultry forum materials, *Fenix-Kus*, **2013**, #11, p. 12-13. (in Russ)
- [18] Mursalimov M.M. Russian poultry: Development Conditions and Prospectives, *Izvestia of Orenburg State Agricultural University*, **2015**, Ed.1. (in Russ)
- [19] Nechayev V., Misyura N. Program targeted approach in the development of industrial poultry, *Agribusiness: Economics, Management*, **2010**, #4, p. 41-48.
- [20] Bobyleva G.A. Russian poultry: analysis, tendencies, estimations, *poultry and poultry products*, **2010**, #3, p. 12-16.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Сабденов А.К. Некоторые вопросы развития птицеводства Казахстана // Животноводство и кормопроизводство: теория, практика и инновация: материал междунар. науч.-практич. конф. Алматы. 2013. С. 368-372.
- [2] АО «Рейтинговое агентство Регионального финансового центра» Анализ отрасли животноводства – 2013. URL: <http://www.analitika.kz/selskoe-hozyajstvo/analitika-2>
- [3] Постановление Правительства РК №379 от 18 апреля 2014 года.
- [4] Статистические данные Министерства Сельского хозяйства Республики Казахстан. URL: <http://mgov.kz/>
- [5] Мясное птицеводство. Основные аспекты исследования четырех секторов отрасли животноводства в Казахстане: отчет инвестиционного центра ФАО. 2012. URL: <http://www.fao.org>
- [6] Смыков Р.А. Особенности инвестирования мясного птицеводства России // Вестник ТГТУ – 2007. Том 13. №1Б.
- [7] Финансовые инструменты государственной поддержки субъектов АПК по программе «Агробизнес-2020» // Материалы внутренних докладов АО «Казагромаркетинг» - Алматы, 2014.
- [8] Миркин Б.М., Хазиахметов Р.М. Устойчивое развитие – продовольственная безопасность – агроэкология // Экология. 2000. №3.
- [9] Жученко А.А. Роль научного наследия Н.И. Вавилова в решении проблем мирового сельского хозяйства // Известия ТСХА. – 1998. – Вып. 1.
- [10] Усманов Х.Ф. Развитие капитализма в сельском хозяйстве Башкирии в пореформенный период. М.: Наука, 1981.
- [11] Managing high-nature-conservation-value farmland: policies, processes and practices / Ed. by M. V. Pienkowsky and D.J.L. Jones. European Forum on Nature Conservation and Pastoralism. – Islay, 1999.
- [12] Бобылева Г.А. Условия и факторы экономического роста отрасли // Материал всероссийской научно-производственной конференции по птицеводству – Казань, 2010. – С. 9-25.
- [13] Мадышев И.Ш., Мадышева И.Ш. Факторы, влияющие на эффективность птицеводства // Ученые записки казанской государственной академии ветеринарной медицины им. Н. Э. Баумана. – 2011. – Вып. 207.
- [14] Молдашев А.Б. О проблемах конкурентоспособности аграрного сектора Казахстана // Научное обеспечение агропромышленного комплекса Таможенного союза: матер.международ. научно-практической конференции. – Астана, 2010. – С. 538-544.
- [15] Алибаева Ж.Н., Траисов Б.Б. Развитие птицеводства в Казахстане // Известия Оренбургского государственного аграрного университета. – 2014. – Вып. 2.
- [16] Сельское, лесное и рыбное хозяйство Казахстана: статист. сб. Агенства Республики Казахстана. – Алматы, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.
- [17] Материалы II Международного казахстанского форума птицеводов // Феникс-Кус. – 2013. – №11. – С. 12-13.
- [18] Мурсалимов М.М. Российское птицеводство: состояние и перспективы развития // Известия Оренбургского государственного аграрного университета. – 2015. – Вып. 1.
- [19] Нечаев В., Мисюра Н. Программно-целевой подход в развитии промышленного птицеводства // АПК: экономика, управление. – 2010. – №4. – С. 41-48.
- [20] Бобылева Г.А. Российское птицеводство: анализ, тенденции, прогнозы // Птица и птицепродукты. – 2010. – №3. – С. 12-16.

ҚАЗАҚСТАН ҚҰС ШАРУАШЫЛЫҒЫ СЕКТОРЫН ТАЛДАУ

Д. Ө. Рүстемов¹, Г. Т. Абдрахманова²

¹Қазақстан-Британ Техникалық Университеті, Алматы, Қазақстан,

²Қ. И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеті, Алматы, Қазақстан

Тірек сөздер: агроөнеркәсіп кешені, Қазақстан Республикасы, құс шаруашылығы, талдау, кедендік одақ, ауылшаруашылығы.

Аннотация. Жұмыстың мақсаты Қазақстан Республикасының құс шаруашылығы секторын 6 жылдық мерзімде талдау болып табылады. Жұмыс келесі әдістемелер негізінде жасалды: іргелі талдам, жалпы ғылыми талдам, жартылай ғылыми талдам, салыстырмалы талдам, элеуметтік талдам. Жұмыс негізінде құс шаруашылығы біздің елімізде қарқынды дамуда. Бұл мемлекетіміздің саясаты негізінде болғаны айғақ. Сектор ауылшаруашылығында негізгі бағыттарының бірі екені белгілі. Сондықтан оның дамуы еліміздің әлеуметтік жақсаруына алып келетін бірден-бір себеп болып табылады. Бүгінгі күні мемлекетімізде құс шаруашылығы өніміне үлкен сұраным бар. Сонымен қатар, Кеден кенесінде де біздің тауарға сұраныс өсуде. Бұны еліміздің тауар өндірушілері өндіріс қарқынын өсіріп, тауарды экспорттауға мүмкіндік алуға.

Мақала авторы талдау негізінде келесі тұжырымға келді: талдама құс шаруашылығы секторын әрі қарай дамуын сұрыптау үшін пайдаланылады. Сонымен қатар, Республикамыздағы құс басының көбеюі негізінде туындайтын тәуекелдер талдауға мүмкіндік береді.

Мақала қорытындысы Қазақстан Республикасы ауылшаруашылығын дамытуға негізделген мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуын қадағалаушы сарапшыларға пайдалы ақпарат.

АНАЛИЗ ПТИЦЕВОДЧЕСКОГО СЕКТОРА КАЗАХСТАНА**Д. У. Рустемов¹, Г. Т. Абдрахманова²**¹Казахстанско-Британский Технический Университет, Алматы, Казахстан,²Казахский национальный технический университет им. К. И. Сатпаева, Алматы, Казахстан

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, Республика Казахстан, птицеводство, анализ, Таможенный Союз, сельское хозяйство.

Аннотация. Целью работы является оценка развития птицеводческого сектора Республики Казахстан в разрезе 6 лет. Методологию работы составили фундаментальный метод, общенаучный метод, частично-научный метод, сравнительный метод, социологический метод. В результате работы выяснилось, что птицеводческий сектор неуклонно развивается благодаря правильной стратегии государства. Сектор является одним из основных отраслей сельского хозяйства, и его развитие играет немаловажную роль в становлении развитого государства. На данный момент на продукцию птицеводства очень большой спрос на рынке Республики, в том числе, в странах Таможенного союза, чем отечественные производители пользуются, увеличивая объемы производства для экспорта.

Результаты анализа, полученные автором статьи, можно использовать в качестве пособия для дальнейшего развития птицеводческого сектора, а также подсчета рисков, связанных с увеличением поголовья птицы в Республике.

Выводы статьи могут быть полезны для аналитиков, занимающихся мониторингом выполнения государственных программ по развитию агропромышленного комплекса Республики Казахстан.

Поступила 22.05.2015 г.

**Publication Ethics and Publication Malpractice
in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the described work has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the Cross Check originality detection service <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www.nauka-nanrk.kz

bulletin-science.kz

Редакторы *М. С. Ахметова, Д. С. Аленов, Т. А. Апендиев*
Верстка на компьютере *Д. Н. Калкабековой*

Подписано в печать 28.05.2015.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.

17,7 п.л. Тираж 2000. Заказ 3.